

§ 58. Майбутній час дієслів

Тиждень 29, урок 144

Обладнання і матеріали:

- підручник "[Українська мова та читання](#)". 4 клас (автори: Г. Остапенко, О. Волощенко, О. Козак), ч. 2, с. 99;
- презентація "[Дієслова майбутнього часу](#)";
- роздруківка "[Форми майбутнього часу](#)";
- роздруківка "[З'єднай частини прислів'їв](#)";
- файл для редагування "[Утвори дієслова](#)";
- роздруківка "[Знайди дієслова](#)".

Орієнтовний хід уроку	Обладнання і матеріали
1. УВЕДЕННЯ В ТЕМУ	
<p>1.1. Привітання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вітаю вас на уроці! • Усміхніться одне одному, подумки побажайте успіхів на весь день. • Скажіть одне одному щось приємне. 	
<p>1.2. Бесіда "Для чого нам дієслова?"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Яку частину мови ми зараз вивчаємо? • Чим вона особлива? • Чи можемо ми у своєму мовленні відмовитися від дієслів? • Складіть речення про ваші плани на вихідні (на завтра / на сьогодні), не використовуючи дієслів. <p>Учитель/ка дає кілька хвилин на виконання завдання, після чого охочі діти зачитують свої речення.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи вдалося вам точно розповісти про всі ваші плани? Чи легко це було? 	

Орієнтовний хід уроку	Обладнання і матеріали
<p>1.3. Гра “Впіймай дієслово”</p> <p>Учитель/ка читає вірш, учні й учениці плескають в долоні, коли чують дієслово.</p> <p>Ще зима приморожує ранки І страхає весну молоду. Ще не встигли прозорим серпанком Одягнутись дерева в саду. Ще садок у снігу додивляється сни, Але перший шпачок серед віття Просвистав уже пісню весни.</p> <p>Учитель/ка записує на дошці дієслова з вірша.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скажіть, будь ласка, у якому часі вжито ці дієслова? А в якому числі? 	
<p>1.4. Актуалізація опорних знань. Повідомлення теми уроку</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ми продовжуємо вивчати дієслово. • Пригадаймо, що ми вже знаємо про цю частину мови? • Сьогодні ми дослідимо дієслова майбутнього часу: дізнаємося, як вони утворюються, за чим змінюються та які особові закінчення мають. 	<p><i>Див. слайди 3–5 презентації “Дієслова майбутнього часу”</i></p>
2. РОЗГОРТАННЯ ТЕМИ	
<p>2.1. Робота в групах. Дослідження майбутнього часу дієслів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прочитайте діалог Пишеняти й Мовозная. • Чи погоджуєтеся ви з Пишеням? Перевірте його припущення. • Який висновок можна зробити? 	<p><i>С. 99 підручника</i></p> <p><i>Вправа 1, с. 99 підручника</i></p>
<p>2.2. Робота з підручником. Письмова вправа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запишіть подані дієслова у формі майбутнього часу. Скористайтеся зразком. 	<p><i>Вправа 2, с. 99 підручника</i></p>

Орієнтовний хід уроку	Обладнання і матеріали
<p>2.3. Вивчення нового матеріалу: форми майбутнього часу дієслова</p> <p>Учитель/ка демонструє презентацію, коментуючи її.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що нового ви дізналися про дієслова майбутнього часу? • Скільки є форм дієслів майбутнього часу? Як вони називаються? • Як утворюється проста форма? • Чим відрізняється складна форма від складеної? 	<p>Див. слайди 6–9 презентації “Дієслова майбутнього часу”</p>
<p>2.4. Робота в групах. Закріплення вивченого</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставте в усі форми майбутнього часу дієслова: <ol style="list-style-type: none"> 1) малювати, 2) придумати. 	<p>Див. слайд 10 презентації “Дієслова майбутнього часу”, роздруківку “Форми майбутнього часу”</p>
<p>2.5. Фізкультхвилинка</p> <p>Щось не хочеться сидіти — Треба трохи відпочити! Руки вгору, руки вниз — На сусіда подивись. Дієслово ти згадай, І часи його ти знай, Будь уважним, пам’ятай: Рідну мову ти вивчай!</p>	
<p>2.5. Тренувальні вправи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вставте пропущені букви, з’єднайте частини прислів’їв, поясніть правопис закінчень дієслів. • Від поданих дієслів утворіть форму 1-ї особи однини теперішнього часу. • Прочитайте вірш. Спишіть. Підкресліть всі дієслова. Знайдіть і підпишіть дієслова 2-ї особи. Про що ви довідалися з вірша? 	<p>Див. роздруківку “З’єднай частини прислів’їв”</p> <p>Див. файл для редагування “Утвори дієслова”</p> <p>Див. роздруківку “Знайди дієслова”</p>

Орієнтовний хід уроку	Обладнання і матеріали
3. РЕФЛЕКСІЯ	
<p>3.1. Вправа “Закінчи речення”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дієслова майбутнього часу мають три форми... . (<i>просту, складну, складену</i>) • Проста форма... . майбутнього часу утворюється (<i>за допомогою префіксів</i>) • Складна форма утворюється... . (<i>від неозначеної форми за допомогою суфікса м та закінчення теперішнього часу</i>) • Складена форма майбутнього часу особлива тим, що... . (<i>утворюється з двох слів</i>) 	
4. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ	
4.1. Виконати вправу 3 на с. 99 підручника.	<i>Вправа 3, с. 99 підручника</i>

Урок підготувала **Тетяна Королук**,
вчитель початкових класів